מתיקות הפרשה

יו"ל ע"י ישיבת "חיים של תורה - לובלין" בראשות הרב הגאון רבי מנחם יאווע שליט"א

וירא

מִפְּנֵי מַה יֵּשׁ פִּיגּוּעִים בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַיִם?

וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא וְגוֹ' (יח א)

אִיתָא בְּמִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא "אָמְרוּ הַמַּלְאָכִים לִפְנֵי הַקָּבָ"ה רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם מָה אֱנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ וְאַתָּה הוֹלֵךְ לִמְקוֹם הַטְּנוּפֶת בְּמָקוֹם שֶׁל דָּם וְשֶׁל עָרְלוֹת, אָמַר לָהֶם חַייֵכֶם עָרֵב עָלַי רֵיחַ שֶׁל אוֹתוֹ דָּם מִמּוֹר וּלְבוֹנָה שֶׁל בְּשָׂמִים".

וְהֵינוּ שֶׁמַּאֲבְרָהָם אָבִינוּ נָדַף רֵיחַ טוֹב מֵחֲמַת שֶׁכָּל כָּלוֹ אָמַר אֱמוּנָה וְאַהֲבַת ה', **וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁהוּא הִשְׂכִּיל שֶׁמַּה שֶׁהַקָּבָ"ה שִׁדֵּד אֶת כָּל מַעֲרֻכוֹת הַטֶּבַע בַּמַּבּוּל, בָּרָעָב וּבְהוֹצָאַת הַחַמָּה מִנַּרְתִּיקָהּ, זֶה בִּכְדֵי לְהַרְאוֹת לְכָל בָּאֵי עוֹלָם שֶׁהוּא וְרַק הוּא שׁוֹלֵט בָּעוֹלָם וּמַנְהִיג אוֹתוֹ בְּצוּרָה שֶׁכֻּלָּם יַאֲמִינוּ בּוֹ וְיִתְבּוֹנְנוּ בְּרֹב חֲסָדָיו וְנִפְלְאוֹתָיו,** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַמְבַּ"ן בְּשִׁלְחֵי פָּרָשַׁת בֹּא שֶׁרְצוֹן ה' שֶׁיְּדַבְּרוּ מִמֶּנּוּ בְּכָל עֵת וְלָזֶה נוֹעֲדוּ בָּתֵּי הַכְּנֵסִיּוֹת וּבָתֵּי הַמִּדְרָשׁוֹת, וְהָרַמְבַּ"ן מַמְשִׁיךְ וְאוֹמֵר שֶׁמֵּהַנִּסִּים הַגְּלוּיִים נֵדַע לְהִתְבּוֹנֵן גַּם בַּנִּסִּים הַנִּסְתָּרִים שֶׁאֵין בָּהֶם טֶבַע וּמְקֻרֶה.

וְאֶת הַיְסוֹד הַזֶּה הֵבִין אֱלִיעֶזֶר וּמֵחֲמַת כָּךְ הוּא עָשָׂה אֶת עַצְמוֹ כְּלִי קִבּוּל לְקַבֵּל מֵאַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה, וְהָלַךְ לְחַפֵּשׂ שִׂדּוּךְ לְיִצְחָק הֲגַם שֶׁזֶּה הָיָה נֶגֶד רְצוֹנוֹ, שֶׁרָצָה שֶׁיִּצְחָק יִשָּׂא אֶת בִּתּוֹ, וְהוֹדוֹת לְכָךְ זָכָה לִהְיוֹת דּוֹלֶה וּמַשְׁקֶה מִתּוֹרַת רַבּוֹ לַאֲחֵרִים, מִתּוֹךְ יְדִיעָה שֶׁהוּא רַק מַעֲבִיר אֶת דַּעַת רַבּוֹ, שֶׁזֶּה הֲפָצַת אוֹר ה' וְדַעְתּוֹ בָּעוֹלָם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לוֹט שֶׁחָשַׁב שֶׁהוּא רַב בִּפְנֵי עַצְמוֹ, הִגִּיעַ לְמַחֲלֹקֶת עַד שֶׁנִּטְרַד מֵאַבְרָהָם וּמֵאֱלִקָיו.

הַמּוֹרֶם מִכָּל הָאָמוּר שֶׁהַתַּפְקִידוֹ שֶׁל כָּל יְהוּדִי לְהִתְבּוֹנֵן בְּכָל מַה שֶּׁקּוֹרֶה בָּעוֹלָם, וּלְקַשֵּׁר אוֹתוֹ לִרְצוֹן ה' וּלְדַבֵּר עַל כָּךְ תָּמִיד, וְעַל יְדֵי כָּךְ לְלַמֵּד אֶת הַטּוֹעִים בֵּינָה, **וּלְדֻגְמָא בְּשֶׁקּוֹרִים פִּיגּוּעִים בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַיִם עָלֵינוּ לְהַשְׂכִּיל שֶׁרְצוֹן הַבּוֹרֵא שֶׁנִּתְבּוֹנֵן בַּשְּׁעָרִים הַמְצֻיָּנִים בַּהֲלָכָה, שֶׁהֵם הַיְשִׁיבוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, וְנַשְׂכִּיל שֶׁה' דּוֹרֵשׁ מֵאִתָּנוּ שֶׁנּוֹצִיא מֵהַתּוֹרָה מִטְעָנִים שֶׁל חֶסֶד, הוֹדָאָה וְאַהֲבַת ה',**

וּבְמָקוֹם לְחַפֵּשׂ בְּמַה וְעַל מַה לָּרִיב עִם הַזּוּלַת, נִדְבַּק בְּדַרְכָיו שֶׁל הַסַּבָּא הַגָּדוֹל שֶׁלָּנוּ אַבְרָהָם, וּנְחַפֵּשׂ אֶת הַטּוֹב שֶׁבְּכָל אֶחָד, וּנְלַמֵּד לְכֻלָּם אֶת עוֹמֶק חַסְדֵי ה' שֶׁעִמָּנוּ תָּמִיד, וְעַל יְדֵי כֵּן כָּל חַיֵּינוּ יִהְיוּ מִקְשָׁה אַחַת שֶׁל קֶשֶׁר עִם ה' יִתְבָּרַךְ.

הֵיאַךְ אָנוּ דְּבֵקִים בְּמִדּוֹתָיו שֶׁל הַקָּבָ"ה?

וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם (שָׁם)

יֵשׁ לְעַיֵּן בְּפָרָשָׁה זוֹ בְּכַמָּה דְּבָרִים הַטְּעוּנִים בֵּאוּר. **א.** כָּתַב רַשִׁ"י "יָשַׁב כְּתִיב בִּקֵּשׁ לַעֲמֹד אָמַר לוֹ הַקָּבָ"ה שֵׁב וַאֲנִי אֶעֱמֹד וְאַתָּה סִימָן לִבָּנֶיךָ שֶׁעָתִיד אֲנִי לְהִתְיַצֵּב בַּעֲצַת הַדַּיָּנִין וְהֵן יוֹשְׁבִין שֶׁנֶּאֱמַר אֱלֹקִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל". וְצָרִיךְ בֵּאוּר מַה הַשַּׁיָּכוּת בֵּין הָעֲמִידָה הַזֹּאת לַעֲמִידָה בַּעֲצַת הַדַּיָּנִים? **ב.** אִיתָא בַּגְּמָרָא (ב"מ פו:) שֶׁהַקָּבָ"ה הוֹצִיא חַמָּה מִנַּרְתִּיקָהּ בִּכְדֵי שֶׁלֹּא יִטְרַח אוֹתוֹ צַדִּיק בְּאוֹרְחִים. וְיֵשׁ לְעַיֵּן שֶׁלִּכְאוֹרָה ה' הָיָה יָכוֹל לְרַתֵּק אֶת אַבְרָהָם אָבִינוּ לַמִּטָּה, וְלָמָּה הוֹצִיא חַמָּה מִנַּרְתִּיקָהּ בִּכְדֵי שֶׁלֹּא יֵצֵא אַבְרָהָם? **ג.** לָמָּה שָׁלַח הַקָּבָ"ה אֶת הַמַּלְאָכִים, דַּוְקָא בְּעֵת שֶׁעָסַק בִּבְקוּר חוֹלִים אֵצֶל אַבְרָהָם? **ד.** בַּגְּמָרָא (שָׁם) מוּבָא שֶׁמַּה שֶׁעָשָׂה אַבְרָהָם לָאוֹרְחִים בְּעַצְמוֹ, שִׁלֵּם הַקָּבָ"ה לְבָנָיו בְּעַצְמוֹ, וּמַה שֶּׁעָשָׂה עַל יְדֵי שְׁלִיחַ שִׁלֵּם לוֹ הַקָּבָ"ה עַל יְדֵי שְׁלִיחַ. וְיֵשׁ לִשְׁאוֹל מַה הַשַּׁיָּכוּת בֵּינֵיהֶם?

וְנִרְאֶה לְבָאֵר בְּסִיעְתָּא דִּשְׁמַיָּא עַל פִּי מַה דְּאִיתָא בַּגְּמָרָא (שַׁבָּת קכז) "אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב גְּדוֹלָה הַכְנָסַת אוֹרְחִים יוֹתֵר מִקַּבָּלַת פְּנֵי שְׁכִינָה דִּכְתִיב וַיֹּאמֶר ה' אִם נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אַל נָא תַּעֲבֹר מֵעַל עַבְדֶּךָ". וְהֵינוּ שֶׁכָּל הַפָּרָשָׁה הַזּוֹ הִנָּהּ לִמּוּד בִּשְׁבִילֵנוּ בֶּאֱמוּנָה וְחֶסֶד, וְעַל כֵּן שָׁלַח לוֹ הַקָּבָ"ה אֶת הַמַּלְאָכִים בְּעֵת שֶׁהָיָה אֲצִלוֹ (שְׁאֵלָה ג), **לְלַמְּדֵנוּ שֶׁהַמִּצְוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ חֲשׁוּבוֹת יוֹתֵר מֵהַמִּצְוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם,** וּכְמוֹ שֶׁבֵּאֵר הָרַמְבַּ"ן שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם גַּם בֵּין אָדָם לַמָּקוֹם וְגַם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, כִּי הָאֵל שֶׁצִּוָּנוּ לְקַיֵּם מִצְוֹתָיו הוּא בְּעַצְמוֹ לִמֵּד אוֹתָנוּ אֶת גֹּדֶל מַעֲלַת הַחֶסֶד, הָעֶזְרָה וְהַסִּיּוּעַ לַזּוּלַת, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁעַל יְדֵי כֵּן אָנוּ דְּבֵקִים בְּמִדּוֹתָיו הַנַּעֲלוֹת שֶׁכֻּלּוֹ מָלֵא חֵן וָחֶסֶד, מְבַקֵּר חוֹלִים, מַלְבִּישׁ עֲרוּמִים וְכוּ' בְּלִי סוֹף.

וּכְמוֹ שֶׁהָאֱרִיךְ מָרְנָא הַחָפֵץ חַיִּים בְּהַקְדָּמָתוֹ לְסִפְרוֹ אַהֲבַת חֶסֶד וּפֵרַט אֶת כָּל הַחֲסָדִים שֶׁאָנוּ רוֹאִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁלְּכָל מַעֲשֶׂה שֶׁל חֶסֶד יֶשְׁנָם הַשְׁלָכוֹת הָרוֹת גּוֹרָל לָעָתִיד, וְהַקָּבָ"ה מֵשִׁיב לְאִישׁ כְּמִפְעָלָיו, וְעַל כֵּן כְּמַעֲשֶׂה אָבוֹת סִימָן לְבָנִים מָדַד הַקָּבָ"ה לְבָנָיו שֶׁל אַבְרָהָם בְּאוֹתָהּ מִדָּה שֶׁנָּהַג עִם אוֹרְחָיו (שְׁאֵלָה ב).

וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁבִּכְדֵי לָבֹא לְהַכָּרַת הַטּוֹב רְאוּיָה לַקָּבָ"ה צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת חֲסָדִים וְטוֹבוֹת עִם בְּנֵי הָאָדָם וּלְפִי זֶה יֵשׁ לְפָרֵשׁ "גְּדוֹלָה הַכְנָסַת אוֹרְחִים יוֹתֵר מִקַּבָּלַת פְּנֵי שְׁכִינָה" - שֶׁעַל יְדֵי הַכְנָסַת אוֹרְחִים בָּרְאוּי אֶפְשָׁר לָבֹא לְקַבָּלַת פְּנֵי הַשְׁכִינָה, וּמַה שֶּׁאָמַר אַבְרָהָם 'אַל נָא תַּעֲבֹר מֵעַל עַבְדֶּךָ' זֶה בִּכְדֵי שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ יִבְחַן אוֹתוֹ אִם הוּא עוֹשֶׂה הַכְנָסַת אוֹרְחִים כָּרְאוּי וְאַבְרָהָם אָבִינוּ כִּבֵּד אֶת הָאוֹרְחִים כָּרְאוּי וּבָזֶה עָבַד אֶת ה' וּבֵיתוֹ נַעֲשָׂה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְעַל כֵּן הֵבִיא לָהֶם קָרְבָּנוֹת וְיַיִן כְּעִנְיַן הַנְּסָכִים.

וּלְבַד מֵעִנְיַן הַחֶסֶד, יֵשׁ בְּפָרָשָׁה נִפְלָאָה זוֹ אֶת הָאֱמוּן הַמַּחְלִט שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹת הָאֵל בַּזְּמַנִּים הַקָּשִׁים בְּיוֹתֵר, וְהַכֹּל מִתּוֹךְ רָצוֹן וְאַהֲבָה הֲגַם שֶׁהוּא פָּטוּר, וְעַל כֵּן הוֹצִיא הַקָּבָ"ה חַמָּה מִנַּרְתִּיקָהּ, **וְלֹא גָּרַם לְאַבְרָהָם לְהִשָּׁאֵר בְּבֵיתוֹ בְּדַרְךְ אַחֶרֶת (שְׁאֵלָה ב), בִּכְדֵי לְהַרְאוֹת לְבָאֵי עוֹלָם אֶת הָאֱמוּן הַמָּלֵא שֶׁיֵּשׁ לְאַבְרָהָם - בִּכְדֵי לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹן אָבִיו שֶׁבַּשָּׁמַיִם, וְהַכֹּל נוֹבֵעַ מִלֵּב זָךְ וְטָהוֹר שֶׁהָיָה לוֹ עִם הַקָּבָ"ה וְעִם בְּרוּאָיו,** וְאֶת זֶה הַדַּיָּנִים צְרִיכִים לָדַעַת בְּעֵת שֶׁהֵם יוֹשְׁבִים עַל מְדִין, כִּי רַק עַל יְדֵי הַזַּכּוּת וְהַטָּהֳרָה בְּאֶפְשָׁרוּתָם לִשְׁפּוֹט כָּרָאוּי (שְׁאֵלָה ג).

עַל כָּל פָּנִים מִפָּרָשָׁה זוֹ בְּאֶפְשָׁרוּתֵנוּ לִלְמֹד אֱמוּן מָלֵא בַּקָּבָ"ה, וְרָצוֹן פְּנִימִי וְעָמֹק לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו כִּרְצוֹנוֹ, מִתּוֹךְ לֵב זָךְ וְטָהוֹר בְּלִי נְגִיעוֹת אִישִׁיוֹת, וְכֵן אֶת גְּדֶל מַעֲלַת הַחֶסֶד וְהָרְדִיפָה אַחֲרָיו, שֶׁבָּזֶה אָנוּ דְּבֵקִים בְּדַרְכֵי הָאֵל וּבְדַרְכֵי אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים ה' יְזַכֵּנוּ.

מַדּוּעַ יֵשׁ לְקַוּוֹת חַמָּה?

כְּזוֹם הַיּוֹם (שָׁם)

אִיתָא בַּגְּמָרָא (ב"מ פו:) "מַאי כְּחֹם הַיּוֹם אָמַר רַב חָמָא בַּר חֲנִינָא אוֹתוֹ הַיּוֹם יוֹם שְׁלִישִׁי לְמִילַת אַבְרָהָם הָיָה, הוֹצִיא הַקָּבָ"ה חַמָּה מִנַּרְתִּיקָהּ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִטְרַח אוֹתוֹ צַדִּיק בְּאוֹרְחִים". צָרִיךְ בֵּאוּר מִפְּנֵי מָה בָּחַר ה' דַּוְקָא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּחֹם הַיּוֹם שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ בִּכְדֵי שֶׁאֲנָשִׁים לֹא יֵצְאוּ מִפֶּתַח בָּתֵּיהֶם? וְנִרְאָה לְבָאֵר שֶׁבִּזְמַנּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם הָיוּ אֲנָשִׁים עוֹבְדִים אֶת הַשֶּׁמֶשׁ מֵחֲמַת רוֹב הַטּוּב שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בָּעוֹלָם.

וְעַל כֵּן הוֹצִיא ה' אֶת הַחַמָּה בְּמִלֹּא עוּזָּהּ וַאֲזַי אֲנָשִׁים חָשׁוּ שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ מִצַּד עַצְמָהּ יְכוֹלָה גַּם לְהַזִּיק, וְאִם כֵּן מֻחְזָק לִהְיוֹת שֶׁיֵּשְׁנוּ מְסוֹבֵב מִלְמַעְלָה שֶׁמַּפְעִיל אוֹתָהּ לְמַעַן טוֹבַת הָעוֹלָם, וְאֵלּוּ לָהּ עַצְמָהּ אֵין שׁוּם כֹּחַ בְּכָל.

וְכֵן כְּשֶׁהָיָה לִקּוּי חַמָּה בִּימֵי מָרְנָא הַחָפֵץ חַיִּים, נַעֲנָה הַחָפֵץ חַיִּים וְאָמַר, שֶׁזֶּה בִּכְדֵי לְהוֹצִיא מִלֵּב הַטּוֹעִים שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ הוּא אֵלִיל וְיֵשׁ לוֹ כֹּחַ עַצְמִאִי. ה' יְזַכֵּנוּ לְהַפְנִים שֶׁכָּל הַשְׁלוּחִים הַגַּשְׁמִיִּים וְהָרוּחָנִיִּים שֶׁבָּעוֹלָם הִנָּם שְׁלוּחִים מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ וְהוּא לְבַדּוֹ מְסוֹבֵב אֶת הַכֹּל.

מַעֲלַת סְמִיכַת גְּאוּלָה לִתְפִלָּה

וְשָׂרָה שֹׁמַעַת פֶּתַח הָאֹהֶל וְהוּא אַוְזָרָיו (שָׁם י)

יֵשׁ לְעַיֵּן מַה הַפֵּרוּשׁ וְהוּא אַחֲרָיו? וְנִרְאֶה לְבָאֵר עַל פִּי דְּרוּשׁ שֶׁהָיָה תְּבִיעָה עַל אַבְרָהָם וְשָׂרָה עַל שֶׁהֵם לֹא סָמְכוּ תְּפִלָּה עַל יִצְחָק - לִכְשֶׁיִּגְדַּל, וְזֶה מַה שֶּׁכָּתוּב וְהוּא אַחֲרָיו, שֶׁהָיָה לָהֶם לַעֲשׂוֹת תְּפִלָּה אַחֲרֵי בְּשׂוֹרַת הַלֵּידָה, וְאַף עַל פִּי כֵן הַקָּבָ"ה לֹא הוֹכִיחַ אֶת אַבְרָהָם בְּפָנָיו, אֶלָּא אָמַר לוֹ תּוֹכֵחָה עַל שָׂרָה, בִּכְדֵי שֶׁיָּבִין שֶׁגַּם הוּא טָעָה בָּזֶה, **וּבֶאֱמֶת אֵצֶל אַנְשֵׁי סְדוֹם אַבְרָהָם אָבִינוּ כֵּן סָמַךְ גְּאוּלָה לִתְפִלָּה,** וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב "וְאַבְרָהָם עוֹדֶנּוּ עֹמֵד לִפְנֵי ה'" וְכֵן כָּתוּב "וְאַבְרָהָם שָׁב לִמְקֹמוֹ" וְאֵין עֲמִידָה אֶלָּא תְּפִלָּה, שֶׁהוּא הִמְשִׁיךְ לְהִתְפַּלֵּל וּלְהוֹדוֹת לַקָּבָ"ה. ה' יְזַכֵּנוּ לִסְמֹךְ תָּמִיד גְּאוּלָה לִתְפִלָּה, וּלְהוֹדוֹת וּלְבַקֵּשׁ מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ.

הַדֶּרֶךְ לֶאֱמוּנָה מֻחְלֶטֶת בִּתְחִיַּת הַמֵּתִים

וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָהָם לָמָּה זֶּה צָחֲקָה שָׂרָה וְגוֹ' (שָׁם יג)

צָרִיךְ בֵּאוּר מִפְּנֵי מַה מָּחָה הַכָּתוּב בְּשָׂרָה וְלֹא מָחָה בְּאַבְרָהָם שֶׁהֲרֵי גַּם בּוֹ נֶאֱמַר "וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל פָּנָיו וַיִּצְחָק" (פי"ז)? וְנִרְאֶה לְבָאֵר בְּסִיעְתָּא דִּשְׁמַיָּא שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ הִמְחִישׁ לְעַצְמוֹ אֶת יְשׁוּעַת ה', וּמִכֵּיוָן שֶׁהוּא רָאָה אֶת הַיְשׁוּעָה מוּל עֵינָיו, מִיָּד הוּא הִתְבּוֹנֵן בְּכָךְ, וּבִקֵּשׁ שֶׁיִּהְיוּ לִישְׁמָעֵאל וּלְיִצְחָק חַיִּים טוֹבִים וַאֲרֻכִּים.

וְזֶה הָעִנְיָן שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בְּעֵת שֶׁשָּׁמַע אֶת הַבְּשׂוֹרָה שֶׁהוּא נָפַל עַל פָּנָיו וְצָחַק, שֶׁזֶּה צְחוֹק הַנּוֹבֵעַ מֵהִתְבּוֹנְנוּת בְּחַסְדֵי ה' שֶׁיִּעֲשֶׂה עִמּוֹ, וְזֶה יְסוֹד עָצוּם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לִזְכוּת לֶאֱמוּנָה, גַּם בִּדְבָרִים שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה בְּמוּחָשׁ, שֶׁיִּתְבּוֹנֵן בִּנְפְלָאוֹת הַבּוֹרֵא שֶׁנִּרְאִים לוֹ לָעַיִן, וְעַל יְדֵי כָּךְ יִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה גַּם בִּדְבָרִים שֶׁאֵינָם נִרְאִים לוֹ לָעַיִן, וּמִטַּעַם זֶה בִּבְרֵכַת מְחַיֵּה מֵתִים אָנוּ מַמְחִישִׁים בַּתְּחִלָּה אֶת הָאֱמוּנָה בְּהוֹרָדַת הַגְּשָׁמִים, וְאַחַר כָּךְ אָנוּ מַכְרִיזִים אֶת אֱמוּנָתֵנוּ בִּתְחִיַּת הַמֵּתִים.

עוֹד יֵשׁ לְפָרֵשׁ בָּזֶה שֶׁבֵּינָיִן שֶׁשָּׂרָה שָׁמְעָה זֹאת מֵאַבְרָהָם בְּעֵת שֶׁהוֹדִיעַ לוֹ הַבּוֹרֵא שֶׁעֲתִידָה שָׂרָה לְהוֹלִיד לוֹ בֵּן, אִם כֵּן הָיָה לָהּ לְהַאֲמִין בְּכָךְ בֶּאֱמוּן מֻחְלָט, וְלֹא לְהִתְרַגֵּשׁ מִמַּה שֶׁאָמְרוּ הַמַּלְאָכִים - שֶׁאַבְרָהָם גָּדוֹל בְּהַרְבֵּה מֵהַמַּלְאָכִים.

חִזּוּק עָצוּם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד

אֲרֵדָה נָּא וְאֶרְאֶה הַכִּצְעָקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ כְּלָה (שָׁם כא)

צָרִיךְ בֵּאוּר מַה הוּא 'אֲרֵדָה נָּא', וְכִי הַקָּבָ"ה צָרִיךְ לָרֶדֶת? וְעוֹד מַה הַפֵּרוּשׁ שֶׁל הַכִּצְעָקָתָהּ? וְנִרְאֶה לְבָאֵר בְּדֶרֶךְ דְּרוּשׁ עַל פִּי מַה דְּאִיתָא בַּגְּמָרָא (סַנְהֶדְרִין ה.) שֶׁמֵּעוֹלָם לֹא יָרְדָה שְׁכִינָה לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים,

וְהֵינוּ שֶׁעִנְיַן הַיְרִידָה שֶׁל הַקָּבָ"ה לְסִדּוּם מִלְּמֶדֶת אוֹתָנוּ שֶׁהַקָּבָ"ה מוּכָן לָרֶדֶת אֲפִלּוּ לָאֲנָשִׁים הַחוֹטְאִים בְּיוֹתֵר, וּבִלְבַד שֶׁיִּרְצוּ לָשׁוּב אֵלָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב 'אֵרְדָה נָּא וְאֶרְאֶה הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי' - שֶׁהֵם צוֹעֲקִים אֵלַי שֶׁאוֹשִׁיעַ אוֹתָם מֵעֲוֹנוֹתֵיהֶם הָרִאשׁוֹנִים, וְלִפְתֹּחַ אִתָּם דַּף חָדָשׁ.

וְזֶה חִזּוּק לְכָל אֶחָד וְאֶחָד - שֶׁיֵּדַע שֶׁבְּכָל מַצָּב ה' יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ, וְחָפֵץ בִּתְפִלָּתוֹ וּבְקִרְבָתוֹ, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר הַנָּבִיא "שׁוּבוּ אֵלַי וְאָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם".

אוּלַי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם בְּתוֹךְ הָעִיר הָאַף תִּסְפֶּה וְלֹא תִשָּׂא לַמָּקוֹם לְמַעַן חֲמִשִּׁים הַצַּדִּיקִם אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ (שָׁם כד)

אָנוּ רוֹאִים כָּאן כַּמָּה דְּבָרִים נִפְלָאִים **א.** גְּדֻלַּת הַצַּדִּיקִים וְהַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁבְּכֹחָם לְהַצִּיל עַל כָּל הָעָרִים וַהֲגַם שֶׁיֵּשׁ שָׁם רְשָׁעִים, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁהֵם מְחַזְּקִים וּמְקָרְבִים אֶת הָרְשָׁעִים לַקָּבָ"ה, וּמֵחֲמַת כָּךְ לֹא יַשְׁמִיד ה' אֶת הָרְשָׁעִים.

ב. כֹּחַ הַתְּפִלָּה - שֶׁהַקָּבָ"ה מַאֲזִין בִּפְרָטִיּוּת לִתְפִלּוֹתֵינוּ, וַהֲגַם שֶׁאָנוּ מְדַבְּרִים בִּלְשׁוֹן וִכּוּחַ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁהוּא מְצַפֶּה שֶׁנִּתְנַצַּח עִמּוֹ בִּתְפִלָּה, וּכְמוֹ שֶׁהַגְּמָרָא (פְּסָחִים קיט.) דּוֹרֶשֶׁת עַל הַפָּסוּק "לַמְנַצֵּחַ זַמְּרוּ מַשְׂכִּיל" - זַמְּרוּ לְמִי שֶׁמְּנַצְּחִין אוֹתוֹ וְשָׁמֵחַ.

ג. הַמַּעֲלָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְזֶה נִלְמָד בְּקַל וָחוֹמֶר, וּמַה אֲנָשֵׁי סְדוֹם שֶׁהַכָּתוּב מֵעִיד עֲלֵיהֶם שֶׁהָיוּ אֲנָשִׁים רָעִים וְחַטָּאִים עָמַד אַבְרָהָם לְבַקֵּשׁ עֲלֵיהֶם וּלְחַפֵּשׂ בָּהֶם אֶת הַטּוֹב בְּוַדַּאי כָּל יְהוּדִי שֶׁרְצוֹנוֹ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אָבִיו שֶׁבַּשָּׁמַיִם - שֶׁצָּרִיךְ לִרְאוֹת אֶת הַטּוֹב שֶׁבּוֹ וּלְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד אוֹתוֹ.

כִּי כָּל יְהוּדִי הוּא יְהֻלּוֹם נִפְלָא, וְגַם אִם יֵשׁ עָלָיו קְצָת לְכְלוּךְ שֶׁל מִדּוֹת וְתַאֲווֹת רָעוֹת, עֲבוֹדָתֵנוּ לְלַטֵּשׁ וּלְהָאִיר אֶת הַטּוֹב שֶׁבּוֹ, וּמִמֵּילָא יִתְגַּמֵּד הַחֹשֶׁךְ, וְאָנוּ צְרִיכִים לִלְמֹד זֹאת מֵהַקָּבָ"ה שֶׁנּוֹהֵג בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, גַּם עִם מִי שֶׁחָטָא בְּלַפָּיו, וְהוּא מַנְשִׁים, עוֹזֵר וְתוֹמֵךְ, גַּם לָרְשָׁעִים בְּיוֹתֵר, וְכָל שֶׁכֵּן אָנוּ שֶׁצְּרִיכִים לִרְאוֹת אֶת **הַטּוֹב שֶׁבַּזּוֹלֶת, וּלְרַחֵם עַל כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַטְּהוֹרוֹת, וְלִרְאוֹת כֵּיצַד בְּאֶפְשָׁרוּתֵנוּ לְרוֹמֵם וּלְחַזֵּק אוֹתָם עַל מְנָת שֶׁיָּשׁוּבוּ לַדֶּרֶךְ הַיְשָׁרָה וְיַעַבְדוּ אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ כִּרְצוֹנוֹ.**

וּכְשֶׁנָּלֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ שֶׁל הַקָּבָ"ה, שֶׁנּוֹתֵן יָד לַפּוֹשְׁעִים, אֲזַי נִהְיֶה מְלֵאִים בְּרַחֲמָנוּת עַל כָּל הַבְּרוּאִים, וְנַעֲרִיךְ אֶת כֻּלָּם וְאֶת עַצְמֵנוּ, וּכְדִרְכּוֹ הַנִּפְלָאָה שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ וּמוֹרֵינוּ. ה' יְזַכֵּנוּ.

מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל הָאָבוֹת זֶה הַתּוֹרָה בְּעַצְמָהּ

הִנֵּה נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל ה' וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר (שָׁם כז)

אִיתָא בַּגְּמָרָא (סוֹטָה יז, חֻלִּין צח) שֶׁבִּשְׂכַר שֶׁאָמַר אַבְרָהָם וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר זָכוּ בָּנָיו לִשְׁתֵּי מִצְוֹת - אֵפֶר פָּרָה וַעֲפַר סוֹטָה. וְצָרִיךְ בֵּאוּר מַה הַקֶּשֶׁר בֵּין מַה שֶׁאָמַר אַבְרָהָם לִשְׁתֵּי הַמִּצְוֹת הַלָּלוּ? וְנִרְאֶה לְבָאֵר בְּסִיעְתָּא דִּשְׁמַיָּא עַל פִּי מַה שֶׁאָמְרוּ חַז"ל "הִסְתַּכֵּל בְּאוֹרַיְתָא וּבְרָא עָלְמָא".

וְהֵינוּ שֶׁכָּל הַבְּרִיָּה מִשְׁתֶּתֶּת עַל פִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְהָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, מִכְּיוָן שֶׁהָאָבוֹת הֵם לֹא סְתָם אִיזֶה סַבָּא טוֹב, אֶלָּא כָּל מַעֲשֵׂיהֶם זֶה בְּעַצְמוֹ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכֵיוָן שֶׁאַבְרָהָם הָיָה בַּעֲנָוָה וּבִכְרִיעַת בֶּרֶךְ לִפְנֵי הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא, יָצָא טָהֳרָה לַמֵּתִים, שֶׁכָּל מַהוּתוֹ הִתְחַדְּשׁוּת מִתּוֹךְ יְדִיעָה שֶׁאָנוּ בְּלוּם וְהוּא מַנְהִיג אוֹתָנוּ, וּמֵחֲמַת כָּךְ אַל לָנוּ לִפּוֹל לְיֵאוּשׁ וְעַצְבוּת וּבְעִנְיַן טָמְאַת מֵת, וְכֵן בִּשְׁאִשָּׁה הָיְתָה סוֹטָה, הָיָה הַכֹּהֵן מַסְבִּיר לָהּ בַּאֲרִיכוּת אֶת מַעֲלַת סַבֵּנוּ הַגָּדוֹל אַבְרָהָם, שֶׁלֹּא חִפֵּשׂ מַה שֶּׁיֵּשׁ לָאֲחֵרִים, אֶלָּא אַדְרַבָּא שָׂמַח בְּחֶלְקוֹ, מִתּוֹךְ עֲנָוָה וְהַכָּרַת הַטּוֹב לַקָּבָ"ה, וּמִמֵּילָא הִיא הָיְתָה שָׁבָה בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה וּטְהוֹרָה.

עַל כָּל פָּנִים יוֹצֵא לָנוּ שֶׁנִּתְבּוֹנֵן תָּמִיד בְּמַעֲשֵׂיהֶם הַנִּפְלָאִים שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, וּבְמִלִּים הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁהוֹצִיאוּ מִפִּיהֶם, וְנִלְמַד מִכָּךְ אוֹרְחוֹת חַיִּים לְעַצְמֵנוּ בִּכְדֵי שֶׁנִּנְהַג כִּרְצוֹן הָאֵל יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

כֹּחַ הַפֶּה...

וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאָב וְגוֹ' (יט לז)

אִיתָא בַּגְּמָרָא (הוֹרָיוֹת יב.) שֶׁמִּכֵּיוָן שֶׁשֵּׁבֶת לוֹט הַבְּכִירָה לֹא דִּבְּרָה יָפֶה, וְקָרְאָה לִבְנָהּ מוֹאָב, אָסַר הַכָּתוּב לָצוּר אוֹתָם בִּלְבַד, אֲבָל הִתִּיר לְצַעֲרָם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הַצְּעִירָה שֶׁדִּבְּרָה בֶּרֶמֶז וְקָרְאָה לִבְנָהּ בֶּן עַמִּי, אָסַר הַכָּתוּב לְצַעֲרָם כָּל עִקָּר.

זֶה חִזּוּק עָצוּם בִּשְׁבִילֵנוּ, שֶׁלֹּא נְדַבֵּר דִּבְרִים אֲסוּרִים וּמְגֻנִּים, אֶלָּא נִשְׁתַּמֵּשׁ עִם פִּינוּ לְהִתְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד אֶת הַזּוּלַת, וּבָזֶה נִזְכֶּה לְכָל טוּב בָּזֶה וּבַבָּא, וְזֶה נִלְמַד בְּכָל שֶׁכֵּן מֵהַצְּעִירָה שֶׁזָּכְתָה שֶׁלֹּא יִצְעֲרוּ אֶת כָּל בָּנֶיהָ, בִּזְכוּת שֶׁלֹּא נִבְּלָה כָּל כָּךְ אֶת פִּיהָ כַּאֲחוֹתָהּ, וּבְוַדַּאי שֶׁמִּי שֶׁמִּשְׁתַּמֵּשׁ עִם פִּיו לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁשְּׂכָרוֹ רַב.

וְהוּא הִבִּיט בִּי בְּעֵינַיִם מְאִימוֹת דָּם וְרֵצַח...

וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתֶּה גָּדוֹל בְּיוֹם הִגָּמֵל אֶת יִצְחָק (כא ז)

פֵּרַשׁ רַשׁ"י שָׁהָיוּ שָׁם גְּדוֹלֵי הַדּוֹר שֵׁם וְעֵבֶר וַאֲבִימֶלֶךְ, וְהַכֹּל עָשָׂה אַבְרָהָם כְּדֵי לְפָרְסֵם אֶת גְּדֻלַּת ה' וְרוֹב חֲסָדָיו וְאָמַר, 'שָׂרָה אִשְׁתִּי עֲקָרָה הָיְתָה מִבִּלְעֲדֵי אֶפְשָׁרוּת לְהוֹלִיד, וְה' פָּתַח אֶת רַחְמָהּ וְהוֹלִידָה', וְהָיוּ רוֹאִין אֶת יִצְחָק וּמוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים לַקָּבָ"ה (שֶׁכָּל טוֹב).

אָנוּ רוֹאִים כָּאן שֶׁבִּזְמַן שֶׁיִּצְחָק גָּדַל וְשָׂרָה הֵנִיקָה אוֹתוֹ מֵעַל לְדֶרֶךְ הַטֶּבַע, עָרַךְ אַבְרָהָם מִשְׁתֶּה גָּדוֹל וְהִזְמִין אֵלָיו אֶת כָּל גְּדוֹלֵי הַדּוֹר, בִּכְדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לַה' יִתְבָּרַךְ עַל רוֹב הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ בְּהוֹלֶדֶת יִצְחָק וּבְהוֹנָקְתָהּ שֶׁל שָׂרָה, וּכְעִנְיַן בִּרְכַּת הַגּוֹמֵל שֶׁמְּצוּתוֹ בְּרֹב עַם וּשְׁנַיִם מֵהֶם רַבָּנָן, כְּמוֹ שֶׁנִּפְסָק בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (או"ח סימן ריט), וְכָל זֶה בִּכְדֵי לְלַמְּדֵנוּ שֶׁנְּהַלֵּל וְנְפָרְסֵם אֶת שֵׁם ה' וְנוֹדֶה לְשְׁמוֹ עַל כָּל נְפִיו וַחֲסָדָיו בְּפֵרוּטְרוֹט.

וְנַסְפִּיר בָּאן מַעֲשֶׂה נִפְלָא עַל הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִית שֶׁל ה'

יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ, וְעַל שֶׁאָנוּ צְרִיכִים לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לִשְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כָּךְ בְּכָל עֵת, וּמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כָּךְ הָיָה. יְהוּדִי שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת יָצָא לַעֲסָקָיו בְּאַפְרִיקָה הָרְחוֹקָה, **'לָקַחְתִּי אֶת הַקָּבָ"ה כְּשֻׁתָּף בַּעֲסָקַי' מְסַפֵּר הָאִישׁ, 'וּבְכָל עֵת אֲנִי מִתְפַּלֵּל וּמוֹדֶה לִשְׁמוֹ בְּמִלִּים פְּשׁוּטוֹת וּתְמִימוֹת.**

בְּנְסִיעָתִי הָאַחֲרוֹנָה חָזַמְנְתִּי לְיִשּׁוּב קָטָן וְנִדָּח בְּאַפְרִיקָה, וּבְלֶכְתִּי בְּאַחַד הַשְּׁבִילִים הַחֲשׁוּכִים נִתְקַלְתִּי לְפֶתַע בְּכוּשִׁי גְּדוֹל מְמַדִּים, הַר אָדָם מַמָּשׁ, כְּשֶׁהוּא נִצָּב לְפָנַי בְּמֶרְחָק שֶׁל שְׁנֵי מֶטְרִים בִּלְבַד, **וְהוּא מַבִּיט בִּי בְּעֵינַיִם מְאִימוֹת דָּם וְרֶצַח, פַּחַד וְחַלְחָלָה אָחֲזוּ בְּכָל גּוּפִי וְהִתְחַלְתִּי לוֹמַר וִדּוּי.**

בָּרֶגַע הָאַחֲרוֹן הִסְתּוֹבֵב הַכּוּשִׁי עַל מְקוֹמוֹ וְנָסוֹג אֲחוֹרַנִּית, לֹא חָלְפוּ דַּקּוֹת אֲחָדוֹת וְלַמָּקוֹם הִגִּיעוּ עֲשָׂרוֹת נַיָּדוֹת מִשְׁטָרָה, וְשָׁאֲלוּ אוֹתִי אִם רָאִיתִי כּוּשִׁי עָנָק שֶׁמִּסְתּוֹבֵב כָּאן, הֶרְאֵיתִי לָהֶם אֶת הַמָּקוֹם שֶׁאֵלָיו הִתְקַדֵּם הַכּוּשִׁי, אַחַד הַקְּצִינִים שֶׁדִּבַּרְתִּי עִמּוֹ, הָיָה הַמּוּם שֶׁהַכּוּשִׁי לֹא נָגַע בִּי לְרָעָה, הוּא סִפֵּר לִי שֶׁמְּדֻבָּר בְּאַחַד הָרוֹצְחִים הַמְּסֻכָּנִים בְּיוֹתֵר בַּמְּדִינָה שֶׁנֶּחְבָּשׁ בַּכֶּלֶא עַד סוֹף יָמָיו, וְלִפְנֵי אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה שָׁעוֹת בָּרַח מִכֶּלְאוֹ וְהִסְפִּיק כְּבָר לִרְצֹחַ בְּפֶרֶק זְמַן קָצָר זֶה עֲשָׂרוֹת אֲנָשִׁים, **'הָיָה לְךָ נֵס גָּדוֹל שֶׁהוּא לֹא נָגַע בְּךָ לְרָעָה', אָמַר הַקָּצִין.**

הָרוֹצֵחַ הַהוּא נִתְפַּס לְבַסּוֹף וּלְאַחַר מִכֵּן נוֹדַע לַיְּהוּדִי שֶׁלָּנוּ, שֶׁבְּמַהֲלַךְ הַחֲקִירוֹת נִשְׁאַל מַדּוּעַ לֹא נָגַע בַּיְּהוּדִי שֶׁנִּקְלַע לְדַרְכּוֹ? **הַכּוּשִׁי הֵשִׁיב 'הָיוּ לוֹ שְׁנֵי שׁוֹמְרֵי רֹאשׁ מִשְּׁנֵי צִדָּיו וְכִיצַד יָכֹלְתִּי לְהָרְגוֹ?'.**

מִסִּפּוּר נִפְלָא זֶה נִלְמַד שֶׁה' נִמְצָא עִמָּנוּ בְּכָל עֵת וְכִדְאִיתָא בַּגְּמָרָא (תַּעֲנִית יא.) שֶׁלְּכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ מַלְאָכִים שֶׁשּׁוֹמְרִים עָלָיו, **וְתַפְקִידָם לְהַלֵּל וּלְשַׁבֵּחַ לַה' יִתְבָּרַךְ עַל רוֹב חֲסָדָיו שֶׁעָמָנוּ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁצָּרִיךְ לְהַדְבֵּק בִּדְרָכָיו שֶׁל אַבְרָהָם וּלְפָרְסֵם אֶת הַחֲסָדִים בְּפְרוֹטְרוֹט קָבָל עַם וְעֵדָה, וּכְכָל שֶׁנִּפְרֵט יוֹתֵר אֶת הַנִּסִּים וְהַחֲסָדִים נִקְבֵּל יוֹתֵר וְיוֹתֵר הַרְגָּשָׁה שֶׁל הוֹדָאָה וְאַהֲבָה לַה' יִתְבָּרַךְ עַל רוֹב קִרְבָתוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו עִמָּנוּ תָּמִיד. ה' יְזַכֵּנוּ.**

כֹּחָהּ שֶׁל תְּשׁוּבָה...

כִּי שָׁמַע אֱלֹקִים אֶל קוֹל הַנַּעַר בַּאֲשֶׁר הוּא שָׁם (שָׁם יז)

צָרִיךְ בֵּאוּר מַה הוּא שָׁם? וּבַגְּמָרָא (ר"ה טז:) אִיתָא עַל זֶה "אָמַר רַבִּי יִצְחָק אֵין דִּנִין אֶת הָאָדָם אֶלָּא לְפִי מַעֲשָׂיו שֶׁל אוֹתָהּ שָׁעָה". וּכְמוֹ שֶׁבֵּאֵר רַשִׁ"י עַל הַפָּרָשָׁה שֶׁהַגַּם שֶׁעַתִּידִין בָּנָיו שֶׁל יִשְׁמָעֵאל לְהָמִית אֶת יִשְׂרָאֵל בַּצָּמָא, מִכָּל מָקוֹם מִכֵּיוָן שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁבִּקֵּשׁ מֵהַקָּבָ"ה הָיָה צַדִּיק, בַּקָּשָׁתוֹ הִתְמַלְּאָה.

זֶה חִזּוּק עָצוּם בְּשָׁבִילֵנוּ, שֶׁאֲפִלּוּ אִם אָדָם מָלֵא חַטָּאִים, אֵל לוֹ לִפּוֹל בְּדַעְתּוֹ וּלְהִתְיָאֵשׁ מֵהִתְשׁוּבָה, מֵחֲשַׁשׁ שֶׁיָּבֹא לִידֵי חֵטְא בְּעָתִיד, מִכֵּיוָן שֶׁהַקָּבָ"ה מִסְתַּכֵּל בִּפְנִימִיּוּת לִבּוֹ, וּכְשֶׁהוּא רוֹאֶה שֶׁלִּבּוֹ עִמּוֹ הוּא מְקַבֵּל אֶת תְּשׁוּבָתוֹ, וְכֵן אִיתָא בַּגְּמָרָא (קִדּוּשִׁין מט:) שֶׁהַמְקַדֵּשׁ אִשָּׁה עַל מְנָת שֶׁהוּא צַדִּיק גָּמוּר אֲפִלּוּ הוּא רָשָׁע גָּמוּר מְקֻדֶּשֶׁת, מִכֵּיוָן שֶׁאָנוּ תּוֹלִים שֶׁהִרְהֵר תְּשׁוּבָה בְּדַעְתּוֹ.

וּבְבֵאוּר הָעִנְיָן, שֶׁיְּסוֹד הַחֵטְא זֶה הִרְחָקָה מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם מוֹשִׁיט אֶת יָדוֹ לַקָּבָ"ה, אֲזַי הוּא מַרְאֶה שֶׁהוּא חָפֵץ לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. ה' יְזַכֵּנוּ לְהַאֲמִין בְּכֹחַ הַתְּשׁוּבָה, וְלָשׁוּב אֵלָיו עִם לֵב טָהוֹר הֶחָפֵץ לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנוֹ בְּאַהֲבָה.

עֵצָה טוֹבָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לָקוּם מִדֵּי בֹּקֶר בְּזְרִיזוּת

וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר (כב ג)

אִיתָא בְּמִדְרַשׁ תְּהִלִּים (קיב) "בְּמִצְוֹתָיו חָפֵץ מְאֹד - זֶה אַבְרָהָם אָבִינוּ שֶׁמִּיֵּד כְּשֶׁנִּצְטַוָּה לַעֲקֹד אֶת יִצְחָק עָשָׂה זֹאת בְּזְרִיזוּת וּבְשִׂמְחָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר". מִכָּאן נִלְמַד שֶׁעִקַּר מַעֲלַת הַמִּצְוֹת זֶה בְּשֶׁהֵם נַעֲשִׂים בְּשִׂמְחָה וּבְחֵשֶׁק, הַנּוֹבְעִים מֵרָצוֹן לְקַיֵּם אֶת צִוּוּי ה', וְעַל בֵּן גַּם כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּישׁ קְשִׁי לְקַיֵּם אֶת רְצוֹן ה', שֶׁלֹּא יִתְעַצֵּב אֶל לִבּוֹ, רַק אַדְרַבָּה יִשְׂמַח בָּזֶה, וְיֵדַע שֶׁעַל יְדֵי שֶׁיִּתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם יִזְכֶּה לְהַשְׂלִים אֶת לִבּוֹ לַקָּבָ"ה בֶּאֱמֶת.

וְזֶה עֵצָה טוֹבָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לָקוּם מִדֵּי בֹּקֶר בְּזְרִיזוּת - שֶׁיִּתְבּוֹנֵן שֶׁהַקָּבָ"ה מַנְשִׁים אוֹתוֹ וּמַפְעִיל אֶת כָּל גּוּפוֹ, וְעַל יְדֵי כֵן יִתְעוֹרֵר בְּלִבּוֹ חֵשֶׁק עָצוּם לְהִתְגַּבֵּר עַל הַשִּׁינָה וְלָקוּם מִמִּטָּתוֹ בְּזְרִיזוּת, וַאֲזַי הוּא עוֹשֶׂה בְּבְחִינַת מַה מְּסִירוּת נֶפֶשׁ בִּבְעֵת הָעֲקֵדָה, וְאֶת הַכֹּחוֹת הַלָּלוּ שֶׁל הַמְּסִירוּת נֶפֶשׁ, הִנְחִיל לָנוּ אַבְרָהָם אָבִינוּ.

עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי יְרֵא אֱלֹקִים אַתָּה (שָׁם יב)

בְּכְדֵי לִקְנוֹת אֶת מִדַּת הַבִּטָּחוֹן צָרִיךְ לַעֲבוֹר אֶת הַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁל הַחַיִּים בְּהַצְלָחָה, וּמִבְּלִי שֶׁאָדָם עוֹבֵר קְשָׁיִים בְּפֹעַל, גַּם שֶׁהוּא יְהֵיה חָזָק בְּדַעְתּוֹ בְּבִטָּחוֹן בַּקָּבָ"ה, עֲדַיִן זֶה לֹא יִהְיֶה קִנְיָנוֹ, כְּמוֹ שֶׁמָּצִינוּ אֵצֶל אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם שֶׁאַחֲרֵי נִסְיוֹן הָעֲקֵדָה אָמַר לוֹ הַקָּבָ"ה 'עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי יְרֵא אֱלֹקִים אַתָּה', וְהַגַּם שֶׁגַּם לִפְנֵי כֵן הָיָה יָרֵא אֱלֹקִים, מִכָּל מָקוֹם כָּל עוֹד שֶׁהוּא לֹא עָבַר אֶת הַנִּסָּיוֹן בְּפֹעַל, הוּא לֹא הִשְׁתַּלֵּם בְּמִדַּת הַיִּרְאָה וְהַבִּטָּחוֹן.

❖❖❖

ניתן לשמוע שיעורים מפי מורינו ראש הישיבה שליט"א בקול הלשון במספר 03-6171111 (אידיש),
03-6171171 (לה"ק, קו ישיר). ובאמריקה - קול הלשון של ארה"ב (באידיש ובקרוב גם באנגלית). שמעו ותחי נפשכם.
להערות ותרומות ניתן לפנות למכון "א זיסקייט אין מועדי ישראל", 052-7193031.

להצטרפות ל-6481 מנויי 'א זיסקייט' ולמכתבים למערכת: ALONLUBLIN@gmail.com או 5402047@gmail.com